

Vatten- och avloppsverksamheten i Region Gotland 2018

Omslagsbild: Bräckvattenverket på södra Gotland

Fotograf : Bildvision

Förvaltningsberättelse

Region Gotlands vatten- och avloppsverksamhet ansvarar för produktion och leverans av vatten till abonnenter, samt rening och hantering av spillvatten och dagvatten inom fastställda verksamhetsområden och för abonnenter anslutna enligt avtal.

Resultat 2018

Det ekonomiska resultatet för år 2018 uppgick till +4 142,0 tkr (+1 237,9 tkr). Det positiva resultatet ska ses mot tidigare års negativa resultat vilka ska återställas inom tre år från räkenskapsåret.

I resultatet ingår periodiserade anläggningsavgifter med 10 948,8 tkr, (9 679,7 tkr) samt ränta på balanserade anläggningsavgifter med 4 800,8 tkr (4 226,2 tkr).

Resultat 2014-2018

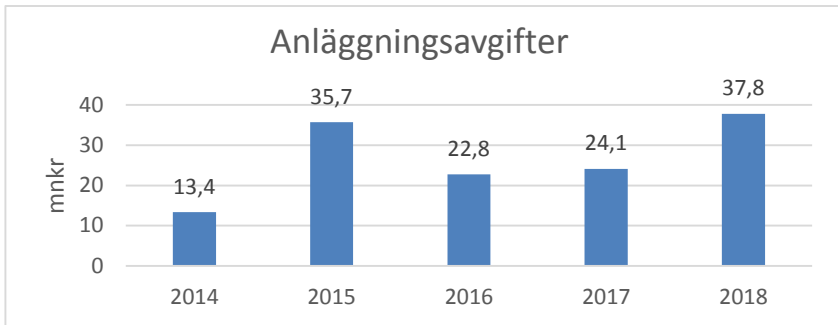
	2014	2015	2016	2017	2018
Resultat, mkr	11,8	-0,8	-2,3	1,2	4,1
Eget kapital, mkr	17,8	0	-2,3	-1,1	3,0

Från år 2015 redovisas överskott inom VA-verksamheten som förutbetalda intäkter. De totala förutbetalda intäkterna uppgick i bokslutet 2018 till 11 242 tkr och utgör en fond som periodiseras ut på 25 år. År 2018 års resultat på +4 142,0 tkr redovisas mot det egna kapitalet.

Anläggningsavgifter

Under året inbetalades 37,8 mnkr (24,1 mnkr) i anläggningsavgifter från nyttillkommande abonnenter. Dessa balanserades för successiv resultatföring. Totalt finns balanserade anläggningsavgifter med 244,1 mnkr (215,5 mnkr) vid utgången av 2018. Den periodiserade intäkten från anläggningsavgifter var 10,9 mnkr och ränta 4,8 mnkr. Anläggningsavgifterna uppgår till 37,8 mnkr 2018 vilket är en kraftig ökning jämfört med 2017. Ökningen förklaras av utbyggnaden vid exploateringsområdet yttre A7 i Visby samt anslutningar vid Roma Kyrkby. Utvecklingen av inkommande anläggningsavgifter redovisas nedan för perioden 2014-2018.

	2014	2015	2016	2017	2018
Anläggningsavgifter, mnkr	13,4	35,7	22,8	24,1	37,8

Redovisningsprinciper

Enligt vattentjänstlagen skall VA-kollektivet redovisas skilt från annan skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet. Detta innebär att ett separat bokslut med resultat- och balansräkning skall upprättas. Överskott skall redovisas som förutbetalda intäkter och underskott ska redovisas mot eget kapital och återställas inom tre år.

Anläggningsavgifter balanseras som skuld till kollektivet och resultatförs genom periodisering under avskrivningstiden (f.n. 25 år).

Overhead- och administrationskostnader

I nedanstående tabell redovisas de OH-kostnader och administrativa kostnader som redovisats mot VA-verksamheten.

	2014	2015	2016	2017	2018
Gemensamma kostnader OH, tkr	6 690	5 465	5 769	5 465	7 713
Debiteringstjänster/kundtjänst, tkr	1 362	1 801	1 836	1 624	592
Regionens kravverksamhet, tkr	97	97	97	0*	0*
Totalt, tkr	8 149	7 363	7 702	7 089	8 305

*Redovisas centralt fr o m 2017

De gemensamma "overhead" kostnaderna utgörs av förvaltningsövergripande kostnader såsom ledning och gemensamma köpta tjänster.

Måluppfyllelse

Tillgänglighet till Va-system skall vara 100%

- Inga längre avbrott av vattenleveranserna har skett under året dvs. målet 100% tillgänglighet har uppnåtts.

Kundnöjdhet avfallshantering och VA-försörjning skall överstiga 80%

- För vatten- och avloppsverksamheten är ingen ny mätning gjord för 2018. Verksamheten kommer att medverka i SKL´s undersökning "Kritik på teknik" första kvartalet 2019.

Debiterad vattenmängd skall utgöra minst 85% av producerad mängd

- Den debiterade vattenvolymen under 2018 uppgick till 3 207 229 m³ av levererad vattenmängd, 3 927 837 m³, vilket innebär 82% av den producerade mängden. Detta värde ligger strax under målvärdet och förklaras av extra underhållsspolning under året och ett par stora vattenläckor.

Verksamheten skall vara helt avgiftsfinansierad och finansieringsgraden skall vara 100% över en 3-årsperiod

- Resultatet för 2018 innebär en finansieringsgrad med 102,3%. Årets överskott med +4 124,0 tkr redovisas mot eget kapital som är positivt.

Vatten med godkänd kvalitet skall produceras och distribueras dygnet runt

- Under 2018 har 1 082 vattenprov tagits enligt kontrollprogrammet. Totalt 11 st. av dessa har bedömts som otjänliga, några med för höga halter av BOR. Värdet är högre än Livsmedelsverkets gräns men under WHO´s gräns, varför Regionen fått dispens av tillsynsmyndigheten.

Alla reningsanläggningar skall uppfylla ställda krav

- Under 2018 har reningsverken i Visby, Klintehamn samt Slite fungerat bra. Resultatet av utsläppskontrollen visar på god funktion på reningsverken.
- Totalt har 6 309 726 m³ spillvatten behandlats under 2018.

Genomförande av VA-utbyggnadsplanen skall vara 100%

- Under år 2018 har utbyggnaden enligt VA-planen fortsatt att halka efter bland annat beroende på överklaganden av upphandlingar, personalresursbrist och nya prioriteringar.
- Ett stort antal arbeten har genomförts. VA-plan 2018 antogs i november av regionfullmäktige.

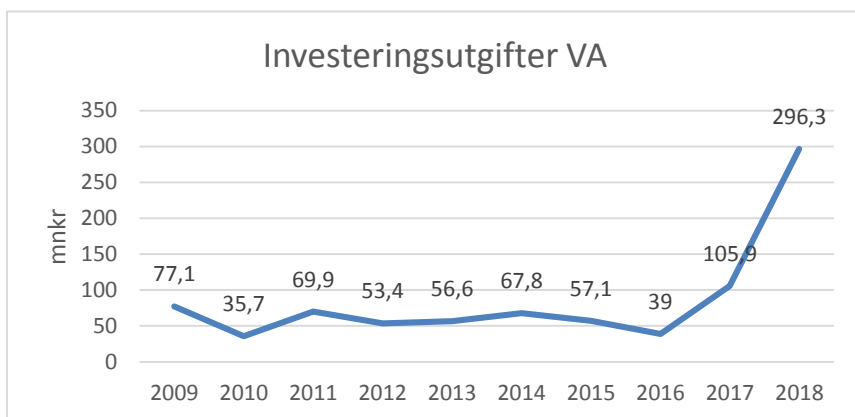
Viktiga händelser under året 2018

- Om- och tillbyggnationen av **Klintehamns avloppsreningsverk** är klart och slutbesiktad. Avloppsreningsverken vid Burgsvik, Näs och Kvarnåkershamn kommer att stängas under 2019 när avloppsreningsverket i Klintehamn är i full drift.
- Under 2018 har byggnation av **bräckvattenverket på södra Gotland** pågått. Verket är viktigt för att säkra vattenförsörjningen på hela södra ön och norrut mot Visby. Till sommaren 2019 planeras bräckvattenverket, som då blir Sveriges största, att stå klart. Kapacitet vid bräckvattenverket kommer att vara 7500 m³/dygn.
För att Klintehamns avloppsreningsverk och bräckvattenverket på södra Gotland ska bidra till hela södra Gotlands utveckling behövs spill- och dricksvattenledningar vilket benämns södra linan. Det pågår flera ledningsprojekt söder om Klintehamn som också ska stå klart 2019.
- **Grund- och ytvattennivåerna på Gotland** såg i början av 2018 bra ut, varför det blev ett mera normalt förfarande då bevattningsförbudet på delar av ön startade 9 juni. Efter 10 veckor utan försumbar nederbörd så blev det frånt och med lördagen den 14 juli bevattningsförbud över hela Gotland.
Från och med lördag den 29 september hävdades bevattningsförbudet över hela ön. Särskilt ytvattennivåerna på ön är fortsatt allvarlig, varför bevattningsförbud troligen kommer att behöva återinföras igen under kommande vår 2019.
- Kampanjen "Spara Vatten" har för tredje året i rad bidraget till att medborgare och besökare förbrukar mindre dricksvatten. Teknikförvaltningen arrangerade ett seminarium om vårt vatten på Gotland under Almédalsveckan.
- Ny VA-plan för Region Gotlands VA-försörjning togs i tekniska nämnden på november sammanträdet. VA-planen är en plan för hur VA-verksamheten ska se ut år 2030 och delas upp i en Dagvattenplan, VA-utbyggnadsplan, DUF-plan (Drift/Underhåll/Förnyelse), Vattenskyddsplan, Plan för Enskild försörjning, Brand- och Släckvattenplan och Innovationsplan.

- Metoden "relining med strumpa" som förnyelsemetod för ledningsnätet har fallit väl ut och arbetet kommer fortsätta 2019. Relining med strumpa är en av flera metoder för att invändigt renovera rörledningar i marken. Relining innebär att rören rensas och infodras med nytt material istället för att byta ut hela rören.

Investeringsredovisning 2009-2018

Den sammanlagda investeringsvolymen under 2018 uppgick till 296,3 mnkr, inkl exploateringsprojekt. Projekt bedrevs enligt VA-planen med omfattande utbyggnad av ledningsnät samt inom befintliga verk och anläggningar för vattenproduktion och avloppsrening.

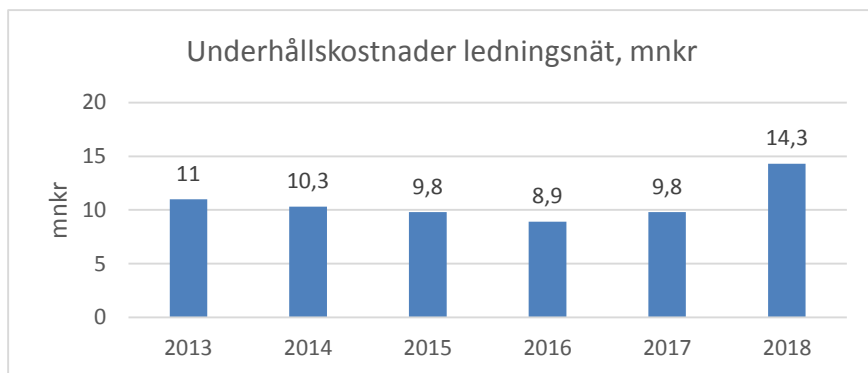
De stora investeringsprojekten inom VA-verksamheten redovisas i nedanstående tabell.

Projekt	Budget 2018, tkr	Utfall 2018, tkr	Avvikelse, tkr
Södra Gotlands bräckvattenverk	156 606	156 118	488
VA-ledning Södra Linan	47 605	54 916	-7 311
Reinvestering i VA-anläggningar	40 000	1 624	38 376
Klintehamn AvloppsRenings Verk	29 210	26 482	2 728
Testbädd Storsudret	16 000	901	15 099
Sanering VA-ledningsnät	11 357	14 908	-3 551
Gnisvärd VA utbyggnad	9 684	8 137	1 547
Ombyggnad vattenverk	6 338	1 224	5 114
Ombyggnad avloppsreningsverk	5 361	2 094	3 267
Roma Kyrkby VA-ledn	4 534	6 199	-1 665
Ledningsutbyggnad	2 427	3 787	-1 360
Exploatering Yttre A7	9 774	6 813	2 961

Underhåll ledningsnät

Underhållskostnaderna på ledningsnätet uppgick till totalt 14,3 mnkr år 2018 (9,8 mnkr). Åtgärderna utgörs främst av akuta reparationsåtgärder. I nedanstående diagram redovisas underhållskostnader för perioden 2013-2018.

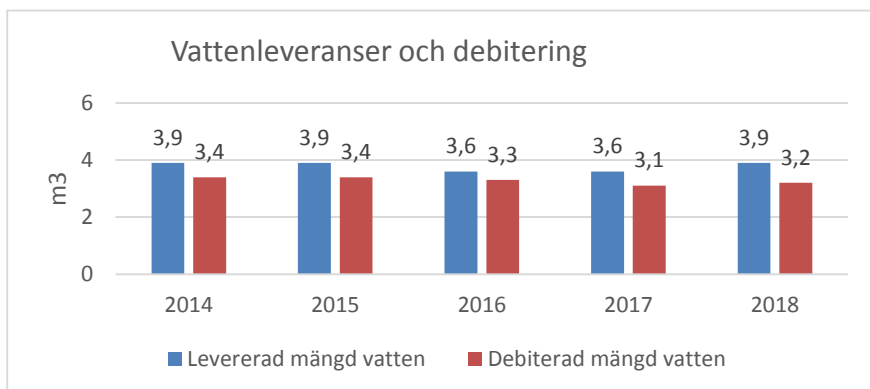
Underhållskostnader ledningsnät:

Vattenleveranser och debitering

De levererade volymerna låg på 3,9 miljoner m³ för år 2018, att jämföras med år 2017 som var 3,6 miljoner m³. Den debiterade (förbrukade) volymen var 3,2 miljoner m³, (3,1 miljoner m³). Debiteringsgraden minskade från 85 % för år 2017 till 82 % år 2018, vilket förklaras av extra underhållsspolning under året och ett par stora vattenläckor.

Levererad resp. debiterad vattenvolym 2014-2018:

Utveckling på sikt

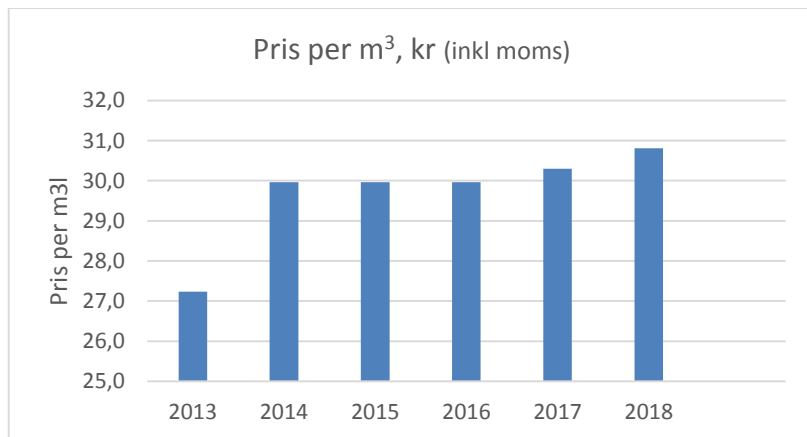
- VA-verksamheten kommer att samla all kompetens inom en gemensam avdelning. Den nya avdelningen kommer att börja implementera **VA-planen** inklusive **VA-strategin**.

I VA-planen kommer arbetet inledas med tre prioriterade områden: Visby dricksvattenförsörjning, norr/östra Gotlands VA-försörjning samt Fårö VA-försörjning.

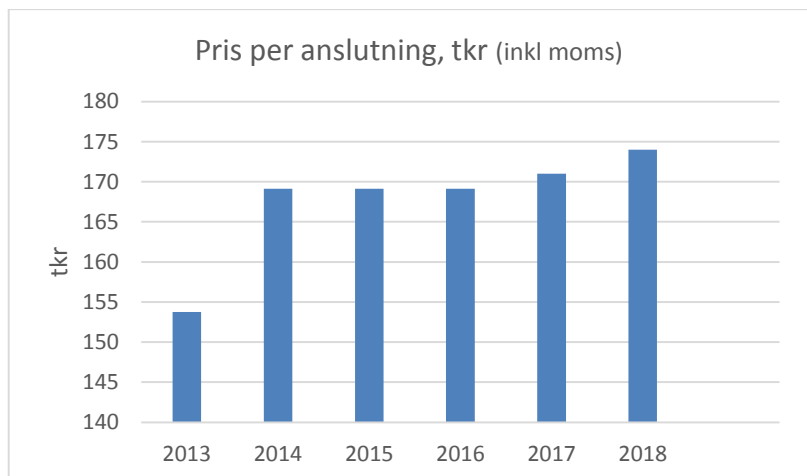
- Det blir en stor utmaning att **klara dricksvattenförsörjningen 2019**, eftersom nivån i Tingstäde är mycket under det normala för årstiden och kommer (med all sannolikhet) inte bli full före sommaren. Tingstäde träsk blir normalt fullt under årets första kvartal och vid ingången av 2019 saknas mer än hälften. Grundvattennivåerna ser normala ut för årstiden, men de kan inte ersätta det som kommer att saknas i Tingstäde träsk.
- **Vattenresursen på norra Gotland** är vatten från kalkindustrierna. Det finns goda möjligheter att lagra vatten innan en vattenreningsprocess, vilket gör det möjligt att använda det som dricksvatten. Domstolsförhandlingar påbörjas under 2019.
- VA-avdelnings delaktighet i forskningsprojektet "Testbädden på Storsudret" går in i en realiseringsfas vilket skapar ett stort nationellt och internationellt intresse som kan utgöra ett embryo till en ny näring –forsknings- och utvecklingsturism.

VA-taxan

I nedanstående diagram redovisas utvecklingen av VA-taxan under perioden 2013-2018. Diagrammet visar att Va-taxan höjdes med 10 % till år 2014 och har därefter justerats upp med konsumentprisindex. Va-taxan kommer att höjas pga. den höga investeringsvolymen. I nedanstående diagram redovisas bruksavgifternas utveckling under perioden 2013-2019. Bruksavgifterna avser vatten och spillvatten (inkl. moms)

I nedanstående diagram redovisas anläggningsavgifternas utveckling under perioden 2013-2018. I exemplet ingår fast avgift för förbindelsepunkt samt avgift per bostadsenhet avseende vatten och spillvatten. (inkl. moms)

Resultaträkning 2018

Tkr

	Budget	Utfall	Avvikelse
INTÅKTER			
Taxor och avgifter	-176 538	-182 834	6 296
Bidrag	-255	-982	727
Summa intäkter	-176 793	-183 816	7 023
KOSTNADER			
Material, inventarier	5 539	17 797	-12 258
Entreprenad, köp av verksamhet	19 039	18 744	295
Konsulter	10 589	5 456	5 133
Personalkostnader	34 166	31 801	2 365
Personalomkostnader PO	13 534	12 653	881
Förbrukningsmaterial	7 667	9 366	-1 699
Övriga verksamhetskostnader	45 751	44 387	1 364
Summa kostnader	136 285	140 204	-3 919
Avskrivningar byggnader	29 653	28 345	1 308
Avskrivningar maskiner och inventar	1 016	1 530	-514
Summa avskrivningar	30 669	29 875	794
Verksamhetens nettokostnader	-9 839	-13 737	3 898
Intern ränta intäkter	- 4 130	-4 800	670
Intern ränta kostnader	13 969	14 395	-426
Årets resultat	0	-4 142	+4 142
INTÄKTSFINANSIERINGSGRAD	100,0%	102,3%	+2,3%

Balansräkning 2018

tkr

	Not	2018	2017
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar		1 031 393	710 878
Maskiner och inventarier		12 263	12 166
Finansiella anläggningstillgångar	1	219	220
Summa anläggningstillgångar		1 043 875	723 264
Omsättningstillgångar	2	23 801	23 625
Summa tillgångar		1 067 676	746 889
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	3	3 040	-1 101
- därav årets resultat		4 142	1 238
Avsättningar	4	6 252	5 533
Långfristiga skulder	5	740 329	710 878
Kortfristiga skulder	6	318 055	31 579
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 067 676	746 889
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998		12 363	13 160
- därav särskild löneskatt		2 414	2 569

Verksamhetsmått resp. nyckeltal

	2018	2017	Differens
Vattenverk, m ³ producerad/levererad	3 927 837	3 659 998	+276 839
Vattenverk, fakturerad m ³	3 207 229	3 108 248	+98 981
Renat avloppsvatten, m ³	6 309 726	7 373 474	-1 063 748
Underhållskostnader ledningsnät, mnkr	14,3	9,8	+4,5

Noter

Not 1 – Finansiella anläggningstillgångar, tkr

	2018	2017
Andel av pensionsmedel	0	0
Lån till fastighetsägare för anläggningsavgifter	219	220
Summa	219	220

Not 2 – Kortfristiga fordringar, tkr

	2018	2017
Kundfordringar	17 057	10 538
Mervärdesskatt	5 399	2 222
Kortfristig del av lån för anläggningsavgifter	183	72
Kortfristig placering andel av pensionsmedel	1 162	9 762
Övriga kortfristiga fordringar	0	1 030
Summa	23 801	23 624

Not 3 – Eget kapital, tkr

	2018	2017
Ingående eget kapital	-1 102	-2 339
Årets resultat	4 142	1 238
Utgående eget kapital	3 040	-1 101

Not 4 – Avsättningar, tkr

	2018	2017
Avsättning för pensioner	5 031	4 453
vsättning för särskild löneskatt för pensioner	1 221	1 080
Summa	6 252	5 533

Not 5 – Långfristiga skulder, tkr

	2018	2017
Långfristiga lån	485 000	483 653
Investeringsfond	11 242	11 717
Förutbetalda anläggningsavgifter	244 087	215 508
Summa	740 329	710 878

Not 6 – Kortfristiga skulder, tkr

	2018	2017
Leverantörsskulder	26 761	10 620
Mervärdesskatt	4 264	2 635
Semesterlöneskuld	3 467	3 133
Pensionskostnad individuell del	1 419	1 672
Interimsskulder	5 944	13 519
Övriga kortfristiga skulder	276 200	0
Summa	318 055	31 579

SPARA
VATTEN

Teknikförvaltningen

Telefon 0498-269000

www.gotland.se

